

INTRESSANT FAKTA OM VÅR OMVÄRLD KOPPLAT TILL SKOLANS KURS- OCH ÄMNESPLANER

Bild: [Lusi](#)

Uppdaterad
version!

KRISTENDOMEN OCH ISLAM

– Intressant fakta om två världsreligioner

Version: 2.00

Globala Fakta		Börja om	Language Svenska
Fakta 1 214 länder	Människor ▶ Religion ▶ religionsfrihet ▶	islam , %	
Fakta 2 187 länder	Människor ▶ Religion ▶ religionsfrihet ▶	kristendomen, %	
Fakta 3 56 länder	AHA! ▶ Religiositet ▶ Är en religiös person ▶	%	

Bild: [Netkirken](#)

© factlab AB & SO-rummet AB 2018

Pedagog: Carl-Henrik Larsson, Aspero idrottsgymnasium Karlskrona. Gymnasielärare i hi, re och sh

KRISTENDOMEN OCH ISLAM

– Två världsreligioner

- I vilka länder i världen är kristendomen och islam de dominerande religionerna?
- Hur är förhållandet mellan ländernas officiella religion och invånarnas religiositet?
- Hur ser livsvillkoren ut för människor som lever i länder där religionen är en viktig eller dominerande faktor och hur påverkar religionen deras liv och sätt att tänka?

Målgrupp: Grundskolans senare år och gymnasiet

Tid: 1-2 lektioner

Form: Genomgång av läraren varefter eleverna arbetar med frågor som de besvarar med hjälp av Factlab i kombination med andra källor.

Redovisningssätt: Avslutas med diskussion/redovisning av arbetsuppgifterna i helklass. Eventuellt med skriftlig inlämning av frågorna.

Material och verktyg: Tillgång till datorer, Internet och projektor.

Pedagog: Carl-Henrik Larsson, Karlskrona. Gymnasielärare i hi, re och sh

Beskrivning och syfte

Syftet med denna uppgift är att tydlig- och synliggöra i vilka länder i världen som kristendomen och islam är dominerande religioner, samt under vilka levnadsbetingelser människor lever i länder där religionen är en dominerande faktor.

Uppgiften visar också att ländernas officiella religion inte alltid överensstämmer med invånarnas grad av religiositet. Bara för att ett land utåt sett visar upp en hög religionstillhörighet innebär detta inte alltid att invånarnas religiositet är lika hög.

Genom uppgiften kommer eleverna också att få insyn i hur människor lever och påverkas av religionen i länder där religionen är en dominerande faktor. Här kommer eleverna att få ta del av statistik som bland annat visar hur människornas personliga frihet, läs- och skrivkunnighet, äktenskapsålder samt medellivslängd ser ut i länder präglade av religiöst inflytande. Här ges eleverna också möjlighet till reflektion och diskussion kring frågor som berör kopplingen mellan religion och människors inställningar till olika livsfrågor.

VAD SÄGER KURS- OCH ÄMNESPLANEN?

Lgr 11

Centralt innehåll för Religionskunskap i årskurs 7–9

- Sambandet mellan samhälle och religion i olika tider och på olika platser.
- Religionernas roll i några aktuella politiska skeenden och konflikter utifrån ett kritiskt förhållningssätt.
- Konflikter och möjligheter i sekulära och pluralistiska samhällen, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på jämställdhet.
- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.

Lgy 11

Centralt innehåll för Religionskunskap 1

- Kristendomen, de övriga världsreligionerna och olika livsåskådningar, deras kännetecken och hur de tar sig uttryck för individer och grupper i samtiden, i Sverige och i omvärlden.
- Religion i relation till kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet och sexualitet. Individers och grupperns identiteter och hur de kan formas i förhållande till religion och livsåskådning utifrån till exempel skriftliga källor, traditioner och historiska och nutida händelser.

Centralt innehåll för Religionskunskap 2

- Religioners och livsåskådningars betydelse för människors identitet, tillhörighet, gemenskap och syn på jämställdhet.

Tänk på att statistik i allmänhet och factlab i synnerhet inte presenterar några teorier eller slutsatser, **bara fakta**. Det är upp till Dig att söka, laborera och dra egna slutsatser och då få nytt perspektiv på dina "egna sanningar".

GÖR SÅ HÄR:

1. Läraren har en genomgång och visar och förklarar de förberedda bokmärkta webbsidorna i Factlab (se genomgång längre ner). Läraren gör eleverna delaktiga i genomgången genom att ställa relevanta frågor kopplade till Factlabs statistik samt återkopplar till texterna som eleverna har läst.
2. Läraren delar ut arbetsuppgifterna till eleverna (se arbetsuppgifter nedan) och hjälper dem att komma igång med arbetet. Eleverna arbetar gruppvis eftersom de då ges möjlighet till diskussion och djupare reflektion.
3. Eleverna redovisar svaren i helklass. Kan även kombineras med skriftlig inlämning av svaren på frågorna om läraren anser det relevant.

GENOMGÅNG

1. Börja genomgången med att eleverna får diskutera och fundera kring vilka områden och länder i världen där islam och kristendomen är de dominerande religionerna. Låt eleverna lyfta fram de fem länder i världen som de tror att islam är den mest dominerande religionen i och de fem länder i världen som de tror att kristendomen är den mest dominerande religionen i. De kan också fundera över hur spridningen av religionerna ser ut över världsdelarna. Vet de vilka världsdelar och områden som domineras av kristendomen och islam? Ställ också frågan om vart i världen hinduismen, buddhismen och judendomen dominerar. *Tydliggör också begreppet världsreligion, att kristendomen, islam, hinduismen, buddhismen och judendomen är spridda över hela världen men att de är de dominerande religionerna i vissa specifika områden.*

2. Visa först bokmärkeslänken [Länder i världen där islam är en dominerande religion](#) och sedan bokmärkeslänken [Länder i världen där kristendomen är en dominerande religion](#).

Kommentar: Bläddra igenom bokmärkeslänkarna ovan för eleverna. De visar hur stor del av befolkningen i % som officiellt ansluter till islam, respektive kristendomen i länderna. Låt eleverna kommentera och koppla statistiken till diskussionen under punkt 1. Hade de rätt i sina antaganden vilka länder i världen där islam och kristendomen är de dominerande religionerna?

3. Visa först bokmärkeslänken [Religiösa människor i % \(länder där islam dominerar\)](#) och sedan bokmärkeslänken [Religiösa människor i % \(länder där kristendomen dominerar\)](#).

Kommentar: De två bokmärkeslänkarna ovan visar hur många % av befolkningen i länderna där islam respektive kristendomen dominerar, som ser sig själva som religiösa personer. Detta är intressant statistik eftersom den tydliggör för eleverna att den officiella religionen inte är det samma som den verkliga religiositeten i länderna. Detta är annars något som massmedia ofta missar när de exempelvis rapporterar från länder där islam är en dominerande religion. Den bilden som massmedia sänder ut är vanligtvis att övervägande delen människor som bor i muslimska länder är hängivna religionen. I exempelvis Irak är det endast 54,7 % av befolkningen som ser sig som religiösa medan den officiella siffran muslimer i landet är 98,9%. *Statistiken ovan i den första bokmärkeslänken visar fem muslimska länder eftersom denna mätning endast är gjord på dessa länder.* Gå igenom statistiken och låt eleverna kommentera och diskutera.

4. Visa först bokmärkeslänken [Fem Länder som domineras av islam, dess medborgerliga rättigheter samt andelen analfabeter i % av befolkningen](#) och sedan bokmärkeslänken [Fem länder som domineras av kristendomen, dess medborgerliga rättigheter samt andelen analfabeter i % av befolkningen](#).

Kommentar: Gå igenom bokmärkeslänkarna med eleverna. Den första kolumnen visar precis som i tidigare länkar den officiella religionstillhörigheten i %. Den andra kolumnen visar ett index över medborgerliga fri- och rättigheter. Det är ett index mellan 0 och 10. Siffran tio innebär att invånarna lever i ett fullt utvecklat demokratiskt samhälle, både politiskt, socialt samt att landet har en fungerande regering. Siffran 0 innebär att invånarna helt saknar medborgerliga fri- och rättigheter. Den tredje kolumnen visar statistik i % över andelen människor i länderna som är analfabeter, alltså inte är läs- och skrivkunniga.

Låt eleverna fundera och diskutera kring frågan om hur människors läs- och skrivkunnighet påverkar deras förmåga och möjlighet att förhålla sig till både politik och religion? Är det så att människor som är icke läs- och skrivkunniga är lättare att styra, både vad gäller med politiska- och religiösa medel?

Låt eleverna studera statistiken och ställ frågan om de kan se något samband som visar på att låg läs- och skrivkunnighet går hand i hand med begränsade medborgerliga rättigheter och religionens betydelse?

5. Visa först bokmärkeslänken [Länder som domineras av islam, laglig äktenskapsålder för kvinnor och medellivslängd](#) och sedan [Länder som domineras av kristendomen, laglig äktenskapsålder för kvinnor och medellivslängd](#).

Kommentar: Bokmärkeslänkarna ovan visar intressant statistik över den lagliga äktenskapsåldern för kvinnor och medellivslängden i länder där islam och kristendomen är de dominerande religionerna. En felaktig uppfattning som ibland framkommer är att äktenskapsåldern i muslimska länder skulle vara lägre än i kristna länder. Jämför statistiken och låt eleverna kommentera. I vissa kulturer gifter man bort sina döttrar mycket unga men detta har inget med religionen att göra och sker dessutom ofta i strid med den lagliga äktenskapsåldern i landet. Dessutom finns det andra bakomliggande faktorer till varför äktenskapsåldern är låg.

I länder där medellivslängden är låg är också i många fall äktenskapsåldern låg. Statistiken visar dock på intressanta undantag. Kan eleverna se dessa undantag i statistiken? Äktenskapet är den enda accepterade samlevnadsformen i många religioner och kulturer och kombinerat med utbredd fattigdom måste människorna skaffa flera barn under sin livslängd, bl.a. som en trygghet inför ålderdomen. Därför är det mer riktigt att koppla den låga äktenskapsåldern till andra faktorer än religionen.

Låt eleverna fundera och diskutera kring hur synen på äktenskap, samboskap och barnafödande ser ut i Sverige som officiellt sett är ett kristet land men som under de senaste decennierna genomgått en sekularisering.

ARBETSUPPGIFTER

1. Börja med att läsa följande text som handlar om kopplingen mellan religion och konflikter i världen. Länk [Religion och konflikter](#).
2. Sammanfatta era tankar och funderingar om texten ni läst. Vilken är den viktigaste lärdomen man kan dra av texten? Vad det någonting i texten som ni inte kände till sedan tidigare? Vilket i så fall?
3. Öppna bokmärkeslänken [Länder där islam är dominerande religion, flyktingar och fördrivna personer samt risk och säkerhet](#).

Den första kolumnen visar hur många % av invånarna som officiellt är muslimer.

Den andra kolumnen visar ett index över flyktingar och fördrivna personer. Siffran 10 är den högsta och indikerar att många människor flyr eller fördrivs från landet. Ju lägre siffran är desto färre människor är det som är på flykt. En hög siffra, som betyder att många är på flykt, indikerar att det är någon sorts konflikt eller situation i landet som gör att människor flyr.

Den tredje kolumnen är ett index över risk och säkerhet i landet där siffran 100 är den högsta och indikerar att landet är säkert att vistas eller bo i. Ju lägre siffran är desto farligare är det att bo och vistas i landet. En låg siffra indikerar alltså att det exempelvis är någon sorts konflikt i landet, en farlig politisk situation eller extremt hög brottslighet.

- a. Välj ut tre länder (eller fler om tiden räcker till) där statistiken indikerar att många människor är på flykt eller fördrivs och där det är farligt att bo eller vistas. Ta sedan reda på följande saker om dessa länder:
 - Hur ser situationen ut för människorna som bor i landet - under vilka levnadsförhållanden lever människorna i landet?
 - Hur påverkar religionen i landet människornas liv?
 - Är det någon konflikt, krig eller liknande i landet och i så fall vad beror situationen på?
 - Har religionen i landet någonting med konflikten att göra? I så fall, på vilket sätt?

- b. När ni har besvarat frågorna så diskutera era svar i helklass. Vilka slutsatser kan ni dra utifrån era svar och statistiken i bokmärkeslänken ovan?

Till er hjälp när ni letar svar på frågorna kan ni använda följande länkar:

Länk [Globalis](#)

Länk [Landguiden](#)

Länk [säkerhetspolitik.se](#)

Tänk på att statistik i allmänhet och factlab i synnerhet inte presenterar några teorier eller slutsatser, **bara fakta**. Det är upp till Dig att söka, laborera och dra egna slutsatser och då få nytt perspektiv på dina "egna sanningar".

Om du har synpunkter eller frågor gällande factlab lektioner så är du välkommen att kontakta oss på adressen: factlab@so-rummet.se